

Vysoká škola Báňská - Technická univerzita Ostrava
Fakulta stavební
katedra architektury

Přestavba severní části Olšanských hřbitovů v Praze

Rebuilding of the northern part of Olšany Cemetery in Prague

V Ostravě 2017

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Bc. Šárka Nahodilová
Ing. arch. Klára Frolíková Palánová, Ph.D.

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Šárka Nahodilová**
Studijní program: N3502 Architektura a stavitelství
Studijní obor: 3501T011 Architektura a stavitelství
Téma: **Přestavba severní části Olšanských hřbitovů v Praze**
Rebuilding of the northern part of Olšany Cemetery in Prague
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

Řešení diplomové práce bude cíleno na vznik nového vstupu ze severní strany Olšanských hřbitovů v Praze se zázemím situovaným vně hřbitovni zdi, které zahrnuje menší restauraci, klubovnu, květinářství, veřejné WC, zázemí pro zahradníka a skleníky. Cílem je zajistit občanskou vybavenost v okolí této nejstarší části hřbitova. Severní strana nekropole obsahuje povětšinou nenavštěvované nejstarší hroby, jejichž náhrobky mají vysokou historickou hodnotu, což je třeba zohlednit při návrhu potřebných kolumbárií, jež budou v lokalitě taktéž navržena a budou tak reagovat na převládající formu pohřbívání.

Obsah diplomní práce: Elaborát

- 1) Průvodní zpráva:
 - Identifikační údaje – 1 str.
 - Průvodní koncepční text – 2 str.
 - Text technické zprávy – 4 – 6 str.
- 2) Grafické práce:
 - Situace širších vztahů
 - Situace
 - Urbanistické detaily veřejného prostoru
 - Grafické vyjádření konceptu, principy řešení
 - Půdorysy všech podlaží a střech
 - Pohledy
 - Řezy
 - Prostorová zobrazení a perspektivy
 - Architektonický detail technického charakteru
 - Interiér části či architektonický detail – půdorys, řez, typický pohled
 - Fotodokumentace modelů

Model
Poster
Prezentace (Power point)
CD

Formální vybavení diplomové práce viz: Směrnice děkana Fakulty stavební Vysoké školy báňské Technické univerzity Ostrava č. 7/2015: Zásady pro vypracování bakalářské a diplomové práce.

Seznam doporučené odborné literatury:

- ALMER, J. 1928. O potřebě nové úpravy pražských hřbitovů. Praha: Důchody obce hlavního města Prahy.
Česká republika. 2001. 256/2001 Sb. Zákon o pohřebnictví a o změně některých zákonů, §5 (1)
ČTK. Na zvelebení Olšanských hřbitovů půjdou miliony z Evropské unie http://praha.idnes.cz/na-zvelebeni-olsanskych-hrbitovu-pujdou-miliony-z-evropske-unie-pyp-/metro.aspx?c=A150423_162158_co-se-deje_rab 23. dubna 2015, staženo 21. 7. 2016
DOBEŠOVÁ B. Environmentální a společenské přínosy přírodního pohřebnictví. Brno: Masarykova Univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra environmentálních studií, 2012. Vedoucí magisterské diplomové práce Hana Librová.
Frolíková Palánová, K. a kol. Burying as Part of Life in the European Context. In Peřínková, M., Nedvěd M. (eds), Architecture in perspective VI. Vydání 1. Germany: TTP Ltd, 2014, s. 39-43.
Frolíková Palánová, K. a kol. Quantitative and qualitative differences in selected Prague cemeteries. In Al Ali, Platko, P. (eds), Advances and Trends in Engineering Sciences and Technologies. Vyd. 1. London: Taylor and Francis Group, 2016, s. 347-352.
Klaus V. a kol. Sto let od počátku první světové války. Publikace 13/2014. Vyd.: Institut Václava Klause, Loužek M. (ed.), Praha, 2014. 157 s. ISBN 978-80-87806-10-4.
Kovář J., Frolíková K., a kol. 2015. Creation of ideological assumptions for the current absolute cremation architecture affecting the modern methods and ethics of burial based on cremation. Korea
Kovář J., Peřínková M., Špatenková N. a kol., Hřbitov jako veřejný prostor, Gasset, 2014, str. 145.
KOTRLÝ, T. 2008. K proměnám postavení hrobníka. In: Český lid. Vol. 95, 273-292.
Nešporová, O. O smrti a pohřbívání: od pohřbívání do země ke kremaci. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2013, s. 110-136.
STEJSKAL D., ŠEJVL J. a kol. Pohřbívání a hřbitovy. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011.
OULICKÝ, J. Ďáblice nemají hřbitov s kostelíkem, ale fyzikální rozbor smrti. Ihned.cz [online]. Publikováno 2.9.2011 [cit. 2015-23-2]. Dostupné z: <http://life.ihned.cz/cestovani/c1-52738000-dablice-nemaji-hrbitov-s-kostelikem-ale-fyzikalni-rozbor-smrti/>.
Váchal, A. Rande na hřbitově? Praha chce mezi hroby kavárnu či více laviček http://praha.idnes.cz/zmeny-na-prazskych-hrbitovech-det-/praha-zpravy.aspx?c=A141215_2124492_praha-zpravy_mav 4. ledna 2015, staženo 20. 7. 2016

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. arch. Klára Frolíková Palánová, Ph.D.**

Datum zadání: 31.10.2016

Datum odevzdání: 02.05.2017

doc. Ing. Martina Peřínková, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Radim Čajka, CSc.
děkan fakulty

Prohlášení studenta

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracovala samostatně pod vedením vedoucího práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu

V Ostravě

.....
podpis studenta

Prohlašuji:

- byl jsem seznámen s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo.

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB - TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3).

- Souhlasím s tím, že údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB - TUO.

- bylo sjednáno, že s VŠB - TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona.

- bylo sjednáno, že užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB - TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

- beru na vědomí, že odevzdáním své práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek její obhajoby.

VOstravě

.....

podpis studenta

Anotace

Nahodilová, Š. Přestavba severní části Olšanských hřbitovů v Praze. Diplomová práce. Ostrava: VŠB - TUO, Fakulta stavební, Katedra architektury, 2017, 68s. Vedoucí práce: Frolíková Palánová K.

Diplomová práce s názvem „Přestavba severní části Olšanských hřbitovů v Praze“ ve studijním oboru architektura a stavitelství vychází z vypracovaného projektu v předmětu Ateliér architektury III., kde výstupem byl návrh urnového háje na druhé nejstarší části největšího pohřebiště v České republice. Výsledkem je vypracovaný projekt nového zázemí, složeného z restaurace, květinářství, kamenictví, klubovny, hygienického zázemí, kamenické dílny a zahradnictví se skleníkem. Cílem návrhu je zvýšit návštěvnost severní části, která je odlehlá od hlavní brány z ulice Vinohradská a nově příchozím nabídnout kvalitní služby z ulice Olšanská.

Klíčová slova: hřbitov, Praha, kolumbárium, pohřebnictví, restaurace, zahradnictví

Annotation

NAHODILOVÁ, Š. Reconstruction of North side of Olšan 's cemetery. Diploma thesis. Ostrava VŠB - TUO, Faculty of Civil Engineering, Department of Architecture, 2017, 68p Thesis head: Frolíková Palánová K.

Diploma thesis called „Reconstruction of North side of Olšany cemetery“ is based on project wich was designed during winter semester in studio of architecture. There was designed „Urn grove“ on the second oldest part of Olšany cemetery. The result of this thesis is created project of restaurant, flower shop, sanitary facilities, club-room, masonry, gardening with greenhous. The aim is enhace traffic on north part and offer new service there.

Keyword: Grave yard, cemetery, urn, restaurant, gardering, columbarium

Poděkování

Děkuji vedoucí práce Ing. arch. Kláře Frolíkové Palánové, Ph.D.

Děkuji panu prof. Ing. arch. Petru Hrušovi

Děkuji paní doc. Ing. arch. Martině Peřinkové, Ph.D.

Děkuji rodině a přátelům

Zdroje literatury:

Hřbitov jako veřejný prostor - Jan Kovář, Martina Peřinková, Naděžda Špatenková a kol, nakladatelství Gasset ve spolupráci s VŠB-TUO, 2014
O posledních věcech člověka - Špatenková Olga, Galén 2014
Pohřbívání a hřbitovy - Stejskal David, Šejvl Jaroslav a kol., Wolters Kluwer, 2011
Navrhování staveb - Neuffer, Consultinvest 1995
Zeleň na Hřbitově - diplomová práce Adriany Bažantové, fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně, 2016
NEUFERT, Ernst Navrhování staveb: Příručka pro stavebního odborníka, stavebníka, vyučujícího i studenta 33. přeprac. vyd. Praha: Consultinvest, 1995. 581 s. ISBN 80-901486-4-6.

Zákony a vyhlášky

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcí vyhlášky
Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění vyhlášky č. 62/2013 Sb.
Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb.
Vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb
Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění vyhlášky č. 20/2012 Sb.

Normy

ČSN 73 4108 Hygienická zařízení a šatny
ČSN 56 9606 pravidla správné hygienické a výrobní praxe
Hygienický předpis sv. 84/1987 č. 72)
ČSN 73 6110 Projektování místních komunikací
ČSN 73 6056 Odstavné a parkovací plochy silničních vozidel
ČSN ISO 690 Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů

Ostatní zdroje

<http://www.hrbitovy.cz/?p=4672>
<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1037540-jak-zachranit-zanedbane-hroby-adoptovat-je>

TEXTOVÁ ČÁST

- Identifikační údaje
- Průvodní koncepční text
- Technická zpráva, zevrubný i technický popis díla)

VÝKRESOVÁ ČÁST

ČÁST A- PŘÍPRAVA

- A 1.1 Historie Olšanských hřbitovů
- A 1.2 Širší vztahy - MHD
- A 1.3 Situace širších vztahů
- A 1.4 Historická mapa
- A 1.5 Bližší měřítko historické mapy
- A 1.6 Koncept provozu
- A 2.1 Zeleň na hřbitovech
- A 2.2 Květiny na hřbitovech
- A 2.3 Stávající stav hřbitova
- A 3.1 Historie pohřbívání
- A 3.3 Vývoj hřbitova v průběhu let
- A 4.1 Návrh - situace 1:1000

ČÁST B - DETAIL 1 - URNOVÝ HÁJ

- B. 1.1. Detail návrhu 1 - situace 1:1000
- B. 1.2. Fotogalerie kolumbárních stěn
- B. 1.3. Koncept
- B. 1.4. Arch. detail - kolubární věž
- B. 1.5. Konstrukční materiál
- B. 1.6. Grafologie - náhrobní deska
- B. 1.7. Koncept - proxemika
- B. 1.8. Návrh proxemické sítě
- B. 1.9. Návrh rozmístění kolumbárií
- B. 1.10. Návrh zeleně
- B. 1.11. Vizualizace urnového háje
- B. 1.12. Vizualizace kolumbária
- B. 1.13. Návrh lavičky

ČÁST C - DETAIL 2 - NOVĚ NAVRŽENÉ ZÁZEMÍ

- C. 1.1 Situace
- C. 2.1 Půdorys zázemí návštěvníka
- C. 2.2 Půdorys střechy
- C. 2.3 Řez A1
- C. 2.4 Řez A2
- C. 2.5 Pohledy zázemí návštěvníka
- C. 2.6 Řezopohled - Průchod u květinářství
- C. 2.7 Řezopohled - Průchod u kamenictví
- C. 2.8 Vizualizace zázemí návštěvníka

- C. 2.9 Vizualizace průchodu u kamenictví
- C. 3.1 Půdorys zahradnictví a kamenictví
- C. 3.2 Půdorys střechy
- C. 3.3 Řez A1 a A2
- C. 3.4 Řez A3 a detail uchycovacího prvku skla
- C. 3.5 Řez A4 a detail skladby zelené střechy
- C. 3.6 Pohled severní a jižní
- C. 3.7 Pohledy zahradnictví
- C. 3.8 Pohledy kamenictví
- C. 3.9 Vizualizace zahradnictví
- C. 4.1 Návrh koncepce interiéru restaurace
- C. 4.2 Výpis prvků
- C. 4.3 Řezopohled západní
- C. 4.4 Řezopohled východní
- C. 4.5 Řezopohled jižní
- C. 4.6 Řezopohled severní
- C. 4.7 vizualizace interiéru
- C. 4.8 Vizualizace interiéru
- C. 4.9 Vizualizace interiéru

ŠKOLA:	VŠB - TUO, Fakulta stavební, katedra architektury
ÚČEL PRÁCE:	Diplomový projekt
NÁZEV PRÁCE:	Přestavba severní části Olšanských hřbitovů
ZPRACOVALA:	Bc. Šárka Nahodilová
VEDOUCÍ PRÁCE:	Ing. arch. Klára Frolíková Palánová, Ph. D.
DATUM ODEVZDÁNÍ:	Květen 2017
MÍSTO STAVBY:	Praha
KRAJ:	Praha
DRUH STAVBY:	Novostavba
KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ:	Praha - Žižkov
DOTČENÉ PARCELY:	4320, 4319, 4321, 4325/1, 4322/5, 4322/1, 4322/2
OBJEKTY:	Restaurace - počet podlaží 1 Květinářství a klubovna- počet podlaží 1 Kamenictví, hygienické zázemí, vrátnice - počet podlaží 1 Zahradnictví se skleníkem - počet podlaží 1 Kamenická dílna - počet podlaží 1
POČET PARKOVACÍCH STÁNÍ	37

A. 1. ÚVOD

Křesťanství dlouhou dobu udávalo směr pohřbívání těla do země dle příkladu uložení těla Ježíše Krista. Tyto tendence se začaly měnit od poloviny 19. století s rozvojem moderního kremačního hnutí. V době Rakousko - Uherské monarchie měl katolicismus stále velkou moc a po vzniku samostatného státu vlivem nacionalismu, s odkazem na upálení Jana Husa a pohřbívání Slovanů, se tento trend postupně prosazoval. Dnes je pohřbeno žehem 76 - 80%, v Praze dokonce 97% zemřelých. Olšanské hřbitovy, největší pohřebiště u nás, se stále více snaží nabídnout prostor pro uložení urn anebo místa pro rozptyl. Jejich historie sahá až do roku 1680, kdyby byla Praha zasažena morovou nákazou. Postupně se rozrůstaly od dnešní ulice Olšanská až po ulici Vinohradská, kde se nachází hlavní vstup, smuteční sál a zázemí pro návštěvníky.

A. 2. STÁVAJÍCÍ STAV

První záznamy o koupi půdy pro budoucí pohřebiště jsou z roku 1558. Až teprve po první morové naze se tento prostor využil k danému účelu, jelikož za jeden týden zde zemřelo až 32 000 lidí. V centru první části byl vystavený kostel zasvěcený sv. Rochovi, patronu proti morové naze. Postupně jak přicházely další epidemie se muselo pohřebiště rozrůstat. Dnes je severní část minimálně navštěvovaná, neboť se zde přestalo pohřbívat po určitou dobu v roce 1786 a jsou zde nejstarší hroby. Láká taky skupiny lidí s závadovým chováním. Další z důvodů je, že hlavní vchod se nachází z jihu od ulice Vinohradská a je zde veškeré zázemí pro příchozí.

S návrhem hřbitova taktéž souvisí zeleň, která spadá do veřejné zeleně. Dnešní špatný stav dřevin je důsledkem zanedbání péče v letech 1939 - 1989, ale také neřešení situace v poslední době. Kvůli stáří a špatnému stavu stromů je nutné při větším větru uzavírat hřbitovy pro veřejnost. Rozrůstá se zde náletová zeleň, která spolu s popínavým břechtanem ničí hroby.

A. 3. KONCEPT NÁVRHU

Hlavní myšlenkou je navrhnout funkci, která zde přivede návštěvníky. S ohledem na vysoké procento spalování v Praze a málo prostoru v kolumbáriích, jsou základem projektu nová kolumbária v mezerách po zaniklých hrobech. Kolumbární stěny svým množstvím urn, ale potlačují intimitu místa, kterou hřbitov potřebuje. Proto tento celek je rozdělen na jednotlivé věže a pomocí prolomení tvaru v jedné a druhé třetině, docílí tvaru, který se skládá z jednotlivých tří hmot. Pomocí psychologické disciplíny zvané proxemika, zkoumající neverbální komunikaci, je navržena proxemická síť, která je promazána o stávající hroby a chodníky, čímž zastavuje vzniklé mezery. Nesmí se ale opomenout i na nízké procento pohřbů do kostrových hrobů, a proto v místech, kde promazáním nevznikla věž může, být prostor využit pro kostrový hrob. Celý urnový háj je pak doplněn o metr a půl vysoký zelený plot, pro zvýšení intimity místa a taky jako orientační prvek.

A. 4. NOVÉ ZÁZEMÍ

Většina návštěvníků proudí hlavním vchodem od ulice Vinohradská, kde se nachází vše potřebné. Květinářství, hygienické zázemí, informace a podobně. Se vznikem urnového háje se počítá se zvýšenou návštěvností a tudíž zde musí vzniknout zázemí pro návštěvníky. Nově navržený objekt plní funkci restaurace se salónek, květinářství s vlastním zahradnictvím a okrasným spolkem Olšan,

kteřý zde má i vlastní klubovnu, kamenictví s dílnou a hygienické zázemí. K tomuto účelu byla využita parcela po bývalém zahradnictví, který vytváří meziprostor mezi ruchem města a klidnou částí hřbitova. Na přilehlé parcele se nachází bývalý první hřbitov v centru s kostelem sv. Rocha, který dnes každý pouze jen obchází a jeho park se nevyužívá. Proto je v návrhu stěna mezi kostelem a historickým zahradnictvím zbouraná a jako nová bariéra vzniká novostavba podle historické mapy a znovu se vystaví stěna u ulice Olšanská, aby odklonila ruch od projíždějících automobilů a tramvají. Tím se docílí důstojného prostoru bývalého hřbitova a dnes kostelního parku, kde lidé mohou relaxovat. Nově vznikají vchody ze severu, které jsou navrženy pouze z tohoto mezi prostoru a uzavřen je starý z ulice Jesenická. Pozemek je rozdělen na dva provozy a to pro pěší a automobily. Hranici tvoří nový objekt, který má navrženy průchody stejně jako zbouraná historická zeď. Návrh reaguje zaobleným tvarem na kruhový půdorys kostela a v jeho centru se nachází prostor pro umístění sochy na téma atribut sv. Roch. Jsou to hůl a pes. Tím vytváří osu, která napomáhala návrhu veřejného prostoru.

A.5. ZÁVĚR

Cílem bylo doplnit funkce Olšanských hřbitovů a pozvednout jimi návštěvnost jak pozůstalých, tak i dnes vyznavačům funerálního turismu.

B. 1. POPIS ÚZEMÍ STAVBY

Řešené území se týká pozemku p.č. 4320, 4319, 4321, 4325/1, 4322/5, 4322/1, 4322/2 Praha Žižkov v prostoru bývalého historického zahradnictví Olšanských hřbitovů v blízkosti křižovatky ulice Jesenická a Olšanská. Dnes je tato parcela využívána jako sklad nepotřebného materiálu hřbitova

B. CELKOVÝ POPIS STAVBY

B. 2. 1. Účel užívání stavby, základní kapacity funkčních jednotek

Jedná se o novostavbu zázemí u severní strany nekropole navrženou z reakce na zvýšenou návštěvnost této části díky nově vystaveným kolumbariím a odlehlosti hlavního vstupu s občanskou vybaveností. Zázemí návštěvníků bude plnit funkci restaurace, květinářství, kamenictví, klubovny, hygienického zázemí a za ním budou vystavěny dva další samostatně stojící objekty zahradnictví a kamenictví. Všechny budovy jsou navrženy jednopodlažní.

Kapacita restaurace je sto lidí s možností rozdělení jídelny na salónek se soukromým vstupem od průchodu u květinářství a toaletami. Hlavní vchod se nachází z průchodu od kamenictví. Provozní část a zázemí zaměstnanců je situovaný z východní provozní části pozemku. Květinářství u nově vzniklého vchodu do hřbitova je primárně určeno pro prodej řezaných květin. Chladicí box květin je řešen v prodejně s prosklením do interiéru i exteriéru. Za květinářstvím se nachází klubovna. Na druhé straně objektu je umístěna prodejna kameníka a hygienické zázemí s 2 toaletami, 2 pisoáry a 1 wc pro invalidu muže a třemi toaletami a jedním pro invalidní ženu. V zadní části u vjezdu automobilů je vrátnice.

V zadní části parcely je dále navrženo nazpět zahradnictví se skleníkem a kamenictví pro zkvalitnění služeb a jednodušší dopravu a opravu náhrobních kamenů.

B. 2. 2. Celkové urbanistické a architektonické řešení

Řešené území se nachází na území bývalého zahradnictví v blízkosti hřbitova a kostela sv. Rocha od kterých je separováno hřbitovní zdí. Tak vznikl meziprostor mezi rušným městem a klidnou částí hřbitova, který je však nutno otevřít návštěvníkům. Návrhy nových vchodů jsou inspirovány historickými mapami a dle nich je taky nově vybudována stěna u ulice Olšanská, který odděluje park Sv. Rocha od rušné ulice a vytváří tak větší intimitu místa. Zrušena však bude stěna

mezi kostelem a řešenou parcelou a místo této bariéry bude vystavěno zázemí návštěvníků i s průchody jako v historické stěně.

Nově navržený objekt je jednopodlažní s rovnou střechou a sestaven ze svislých železobetonových nosných stěn systémem ztraceného bednění. Fasáda je řešena bílým štukem. Čelní západní strana je prosklená ke kostelu sv. Rocha, a proto nosnost zde musí zaručit skeletový systém. Venkovní konzola je podepřena ocelovými jekly, vytvářejícími estetický prvek a sjednocující nově navržené objekty. Vodorovné konstrukce jsou taktéž řešeny železobetonovou konstrukcí s podhledem pro zakrytí technologií.

Objekt kolumbární věž je řešen jako konstrukčně oddělená samostatná část na hřbitově. Konstrukce je řešena pískovcovými bloky, do kterých jsou vyfrézovány otvory pro urny a zakryty mosaznou náhrobní deskou.

B. 2. 3. Celkové provozní řešení, technologie

Hlavní objekt je rozdělen na provoz návštěvníka a provoz zásobování. Hlavní vstup je situován západně od kostela Sv. Rocha, kdy návštěvník restaurace vstupuje bočními průchody. Jídlna je možná rozdělit na salónek se samostatným vstupem a toaletami. Provozní část restaurace je přístupna pro zásobování a zaměstnancům ze zadní, východní strany. Květinářství a Klubovna jsou v pravé části návrhu konstrukčně i provozně oddělené od restaurace. To samé platí i pro prodejnu kamenictví a hygienické zařízení. V zadní části parcely se nachází zahradnictví se skleníkem, které má sloužit především pro potřeby hřbitova. Kamenictví má vlastní dílnu na obrábění kamene se skladem pro kámen vně objektu, ale i venku. V zadní části areálu je vyhrazen prostor pro kompost

B. 2. 5. Bezbariérové užívání stavby

Navrhovaný soubor staveb byl vypracován podle zásad vyhlášky 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

B. 2. 5. Bezpečnost při užívání stavby

Veškeré konstrukce a materiály budou způsobilé pro užívání staveb

B. 2. 6. Základní charakteristika objektů

Jsou navrženy novostavby v plánovaném areálu hřbitova. Kromě hlavní jednopodlažní budovy jsou zde navrženy další dvě jednopodlažní průmyslové budovy. Materiálová charakteristika všech budov je obdobná. Svislé a nosné konstrukce budou sestaveny převážně z železobetonu s povrchovou úpravou bílé stěrky.

B. 2. 7. Základní charakteristika technických a technologických zařízení

Objekty budou vytápěny a tepelně izolovány. Součástí restaurce, kamenické díly a zahradnictví jsou i technické místnosti pro umístění vzduchotechniky. Veškeré tyto rozvody budou pak vedeny v navržených podhledech stropních konstrukcí.

B. 2. 8. Požárně bezpečnostní řešení

Není předmětem řešení této diplomové práce

B. 2. 9. Zásady s hospodaření s energiemi

Není předmětem řešení této diplomové práce

B. 2. 10. Hygienické požadavky na stavby, požadavky na pracovní a komunální prostředí

Objekt bude splňovat příslušné požadavky platných právních norem a předpisů na ochranu zdraví a hygienu.

B. 2. 11. Ochrana stavby před negativními účinky vnějšího prostředí

Navrhované objekty nejsou vnějším prostředím negativně ovlivňovány. V případě ovlivnění pronikáním radonu z podloží stavby bude řešeno vhodnou izolací spodní stavby

B. 3 Připojení na technickou infrastrukturu

Navrhovaný veřejný prostor a objekty budou napojeny na stávající infrastrukturu. Prostranství navrhovaného zázemí bude odvodněno a bude proveden zásak srážkové vody v navrhované okrasné zahradě.

B. 4 Dopravní řešení

Řešené území je přístupné ze stávajících ulic. Hlavní vjezd na parkoviště je z ulice Olšanská pro

osobní i zásobovací auta. Parkoviště je navrženo pro 21 aut a 3 místa pro invalidy. V provozní části jsou parkovací místa vyhrazena pro zaměstnance a popřípadě klienty zahradnictví a kamenictví. Součástí návrhu je i návrh zeleně a prostor pro okrasné zahrady. B. 5 Řešení vegetace a souvisejících terénních úprav

B.5 Řešení vegetace a souvisejících terénních úprav

Budou provedeny terénní úpravy. Stávající terén je mírně svažité a bude přizpůsoben návrhu veřejného

B. 6 Popis vlivů stavby na životní prostředí a jeho ochrana

Není předmětem řešení diplomové práce

B. 7 Ochrana obyvatelstva

Není předmětem řešení diplomové práce

B.8 Zásady organizace výstavby

Není předmětem řešení diplomové práce

DETAILI

ČÁST A

- A 1.1 Historie Olšanských hřbitovů
- A 1.2 Širší vztahy - MHD
- A 1.3 Situace širších vztahů
- A 1.4 Historická mapa
- A 1.5 Bližší měřítko historické mapy
- A 1.6 Koncept provozu
- A 2.1 Zeleň na hřbitovech
- A 2.2 Květiny na hřbitovech
- A 2.3 Stávající stav hřbitova
- A 3.1 Historie pohřbívání
- A 3.2 Vývoj hřbitova v průběhu let
- A 4.1 Návrh - situace 1:1000

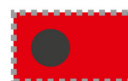

Pozemky pro původní I. hřbitov, kde se původně nacházela stará osada Wolšany, zakoupila pražská obec v roce 1558 od rytíře Viléma z Hradešína a byly určeny pro zbudování morového hřbitova. V roce 1680 Prahu postihla velká morová epidemie, kdy byly vylidněny celé ulice, a podle dobových záznamů bylo během několika týdnů v Praze zaznamenáno přes 32 000 mrtvých. Těla zemřelých byla ukládána do šachet, hloubených v okolí kostela, zasvěceného patronům proti moru sv. Rochovi a Rozálii, který město nechalo téhož roku postavit podle návrhu arch. Jana Hainrice. Další epidemie moru zachvátila Prahu v letech 1713-14 a tak bylo v těchto místech pohřbeno dalších 12 000 obětí. To si vyžádalo rozšíření tohoto hřbitova, který se v té době ještě nacházel daleko za městskými branami. Řady zemřelých rozhojnila i vojska pruského krále Bedřicha, která pronásledovala armádu Marie-Terezie a také další epidemie z let 1771-72.

Zásadní obrat v osudu tohoto hřbitova přinesl císař Josef II., který svými dekrety od roku 1787 zakázal pohřbívání za hradbami Prahy a určil, že se Olšanský hřbitov nadále stane ústředním katolickým hřbitovem pro pravobřežní pražské čtvrti. Téhož roku byl tedy bývalý morový hřbitov přeměněn na řádný I. hřbitov a zároveň byl založen a biskupem Kriegerem vysvěcen i nový II.

hřbitov. V roce 1839 byly Olšany rozšířeny o III. hřbitov. Od roku 1860 se přestalo pohřbívát na I. hřbitově. V roce 1862 byl k Olšanům připojen IV. hřbitov a o několik měsíců později i V. hřbitov, který byl ale určen pro pohřbívání do hrobek. Došlo ke zrušení části II. hřbitova, ale ke hřbitovu byly nově připojeny VI. a VII. hřbitov. V roce 1889 byly připojeny VIII. a IX. hřbitov. 13. 5. 1900 byl u příležitosti převezení ostatků Pavla Josefa Šafaříka ze zrušeného evangelického hřbitova v Karlíně slavnostně otevřen I. obecní hřbitov. X. hřbitov byl připojen v roce 1910 a konečně v roce 1917 se začalo pohřbívát na 2. obecním hřbitově.

V současnosti se zrušený I. hřbitov nachází za zdí Olšanských hřbitovů a připomínají jej cenné náhrobky situované u hřbitovní zdi okolo kaple sv. Rocha a Rozálie. Součástí hřbitovů jsou Čestná vojenská pohřebiště obětí I. světové války a legionářů, československých příslušníků Royal British Airforce, obětí Pražského povstání, Commonwealthu, rudoarmějců a krasnoarmějců, bulharských vojáků, a také pomník příslušníků policie a četnictva, kteří položili své životy v letech 1939-45. Tato pohřebiště a pietní místa se nacházejí na 2. obecním hřbitově.

- Kostel sv. Rocha a řešené území
- Hlavní brána
- Vedlejší brány
- Nově navržená brána
- Metro
- Tramvajová zastávka
- Tramvajové pásy
- Autobusová zastávka

Kostel sv. Rocha a řešené území

Hlavní brána

Vedlejší brány

Nově navržená brána

Květinářství

Kamenictví

Hygienické zázemí

Kolumbária

Smuteční síň

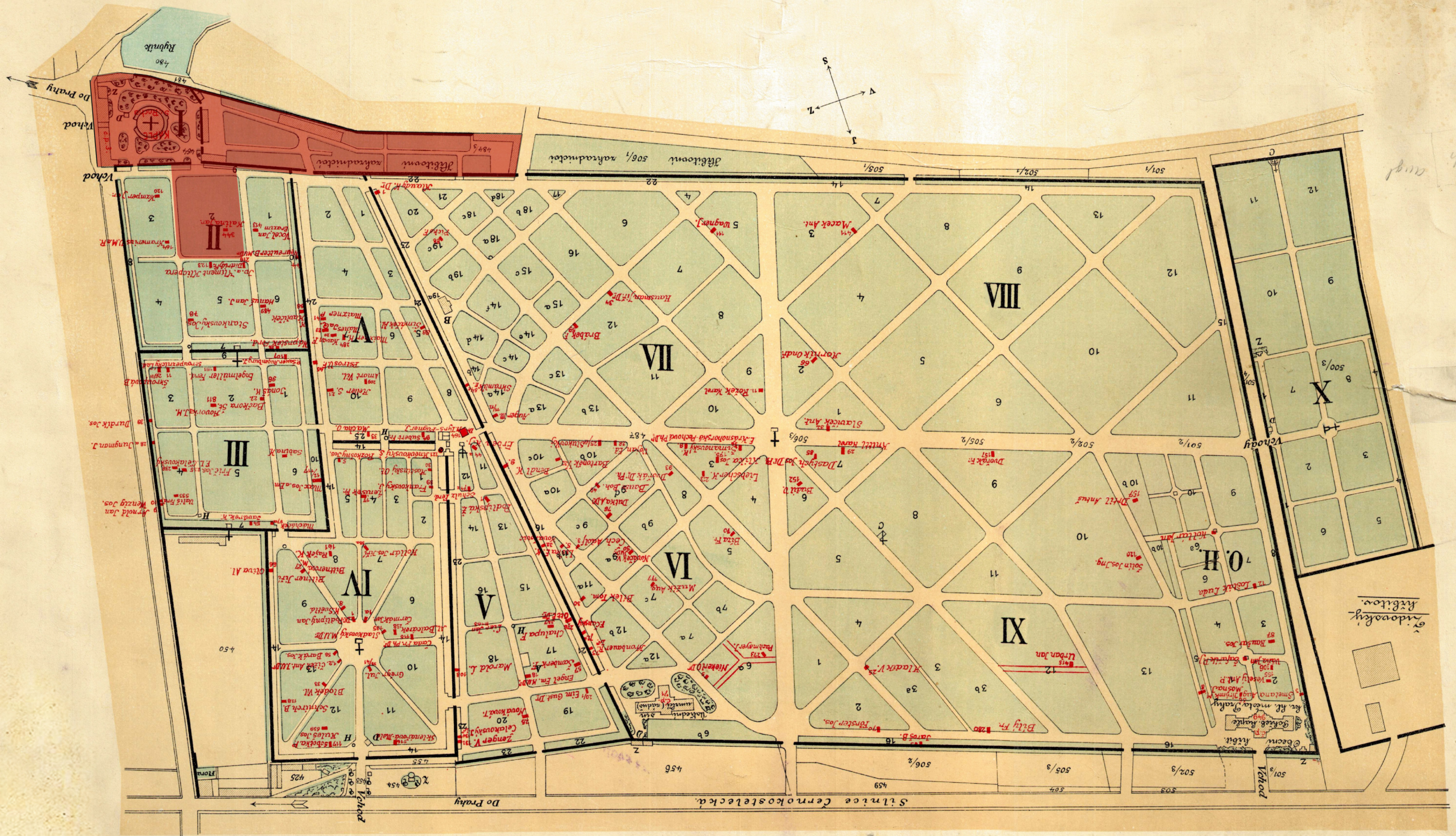

Restaurace

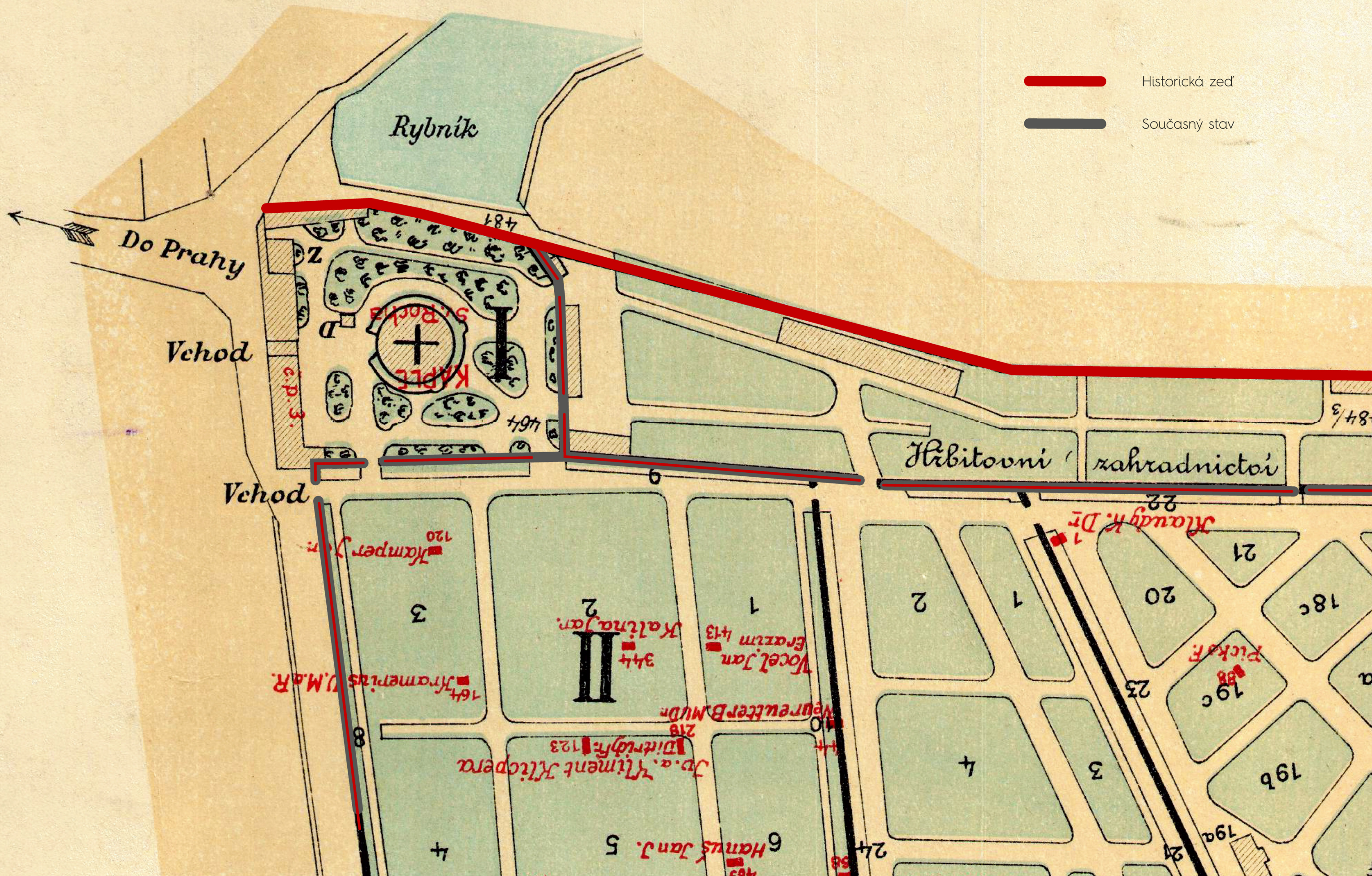
Stupně kvality restaurací dle recenzí na google.com

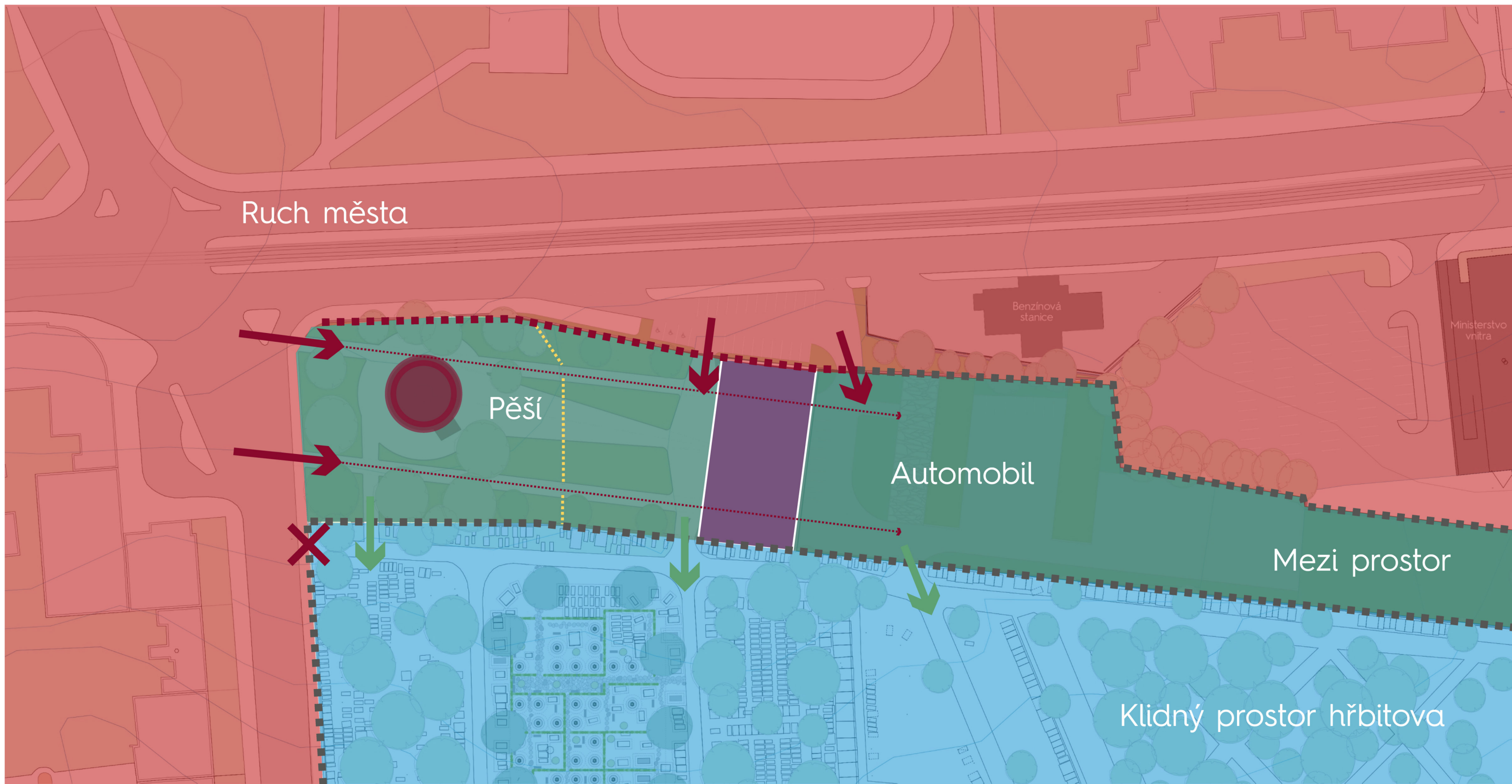
ORIENTAČNÍ PLÁN HŘBITOVŮ KRÁL. HL. MĚSTA PRAHY V OLŠANECH.

Řešené území

Bližší měřítko historické mapy se zaznačením současného stavu

→ Vchod z ruchu města do meziprostoru

→ Vchod z meziprostoru do klidného prostoru hřbitova

✗ Zrušený vchod z ruchu města do klidného prostoru hřbitova

⋯ Průchody dle prostupů v zrušené zdi

--- Zrušená stěna

■ Stávající hřbitovní stěna

■ Nově navržená stěna

■ Ruch tramvají, aut a hektického života

■ Prostor pro uklidnění

■ Klidný prostor hřbitova

■ Nově navržený objekt, vytvářející bariéru mezi prostorem pro chodce a automobil. Svými průchody navazuje na zrušenou hřbitovní zeď.

Na fotce vlevo je zdokumentovaná náletová zeleň. Vpravo suché stromy aleje, které nikdo nekácí a ohrožují návštěvníky. (Zdroj: Bc. Šárka Nahodilová)

Zeleň je velmi důležitým faktorem nejen ve městě, ale i na hřbitově. Spadá do kategorie veřejné zeleně. Má psychologický, ekologický, estetický, rekreační, ale i sociální vliv na naše životy. Hřbitovní zeleň se odlišuje svou historickou hodnotou, která se ukrývá v památných stromech, které zde nejčastěji najdeme. Typickým prvkem bývají stromořadí. Můžeme najít i negativní vliv na člověka a to v podobě alergii na pyl, znečišťování okolí plody a listím, narušování staveb, ale i temná zákoutí, která mohou vzniknout pokud se o ni dostatečně nestaráme. Proto je taky velmi důležité, aby byly tyto plochy udržované a nespádaly ke kriminální činnosti nebo neohrožovaly svým stavem obyvatelstvo.

Hřbitovní zeleň se musí správně zakládat i s ohledem na budoucnost rozšiřujícího se hřbitova. Nejčastěji se dějí chyby při její sadbě. Jako je nevhodně zvolený druh, nepravidelná údržba a stáří zeleně. Dlouho převažovalo geometrické uspořádání, hroby se srovnávaly do řad a mezi nimi nebyl prostor pro větší zelené plochy. Hřbitovem pocházela centrální alej, popřípadě boční a na menších prostorech jen centrální skupina stromů ve středu plochy. Doplnovaly je živé ploty, které dále geometricky členily prostor. U vstupů se často objevovaly květinové záhony, které jsou dnes už často nahrazeny trávničky. Výsadba by měla tvořit hlavní a vedlejší trakty a vhodně tak rozdělovala hřbitov na jednotlivé části. Střídáním dřevin můžeme docílit řádu a rytmu zvyšující estetiku místa. Spoustu stávajících alejí je dnes natolik stará, že ohrožuje bezpečnost návštěvníků. Spoustu zahradníků a zahradních architektů tvrdí, že

pokud je zeleň už nevhledná a o to hůř pokud je nebezpečná okolí, musí být vykácena a nahrazena novou. Ideální je vysazovat už vzrostlé stromy, které musí svým rozvržením umožňovat volný pohyb návštěvníků po obřadech nebo návštěvách.

Aleje obsahují nejkvalitnější stromy s větším obvodem kmene a musí být od jednoho pěstitele. Nejčastěji jsou navrženy z listnatých stromů a to líp a javorů. Jsou dlouhověké, dobře koření, nevyvrací se, přežijí i mechanické poškození a nemají velké pěstitelské nároky. Často se používal kaštan, ale ten dnes velmi často napaden chorobami a svým plodem znečišťuje okolí.

Stálo zelené rostliny ze symboliky značí dlouhověkost, nesmrtelnost V šerém podzimním období, kdy je vše opadaná stále dávají život místu. Velmi kvalitním zástupcem těchto křovin je buxus, nebo - li zimoztráz. Je dobře tvarovatelný do různých výšek a tvarů. Na hřbitovy nepatří bobulovité keře, jelikož svými plody znečišťují hroby. Jeden z příkladů je náletový černý bez.

Kolumbária s květinami na Olšanských hřbitovech. (Zdroj: Bc. Šárka Nahodilová)

Květiny jsou nedílnou součástí hřbitovů v Evropě. Jsou důkazem toho, že na naše blízké vzpomínáme a s jistotou víme. Dokonce archeologové objevili čtyři hroby v Izraelském pohoří Karmel staré asi 12 000 let, kde se nacházely zkamenělé otisky hmoha květin. Podle archeologů se jedná o první lidskou společnost, která přešla od kočovného života k usedlému. Toto můžeme považovat za velmi důležitý bod v dějinách, jelikož došlo k současné podobě usedlého lidského života a první vznik komunitního pohřbívání nebo - li hřbitova. Historici pouze spekulují co přesně květiny v té době mohly znamenat. Bere se v úvahu, že mohly zabraňovat tlejícímu zápachu z hrobů nebo urychlovat rozklad těl. Některé kultury věřily, že aroma květin může odlákat divokou zvěř, která by mohla narušit věčný spánek zemřelého.

Zvyky pohřbívání byly u nás prvně ovlivněny Kelty, kteří zesnulým ukládali do hrobu posmrtnou výbavu. Významné bojovníky uložily i s koněm a zbrojí. Příchodem Germánů se tyto zvyky upadaly až

úplně vymizely. Přestalo se pohřbívat žehem. Všichni byli ukládáni stejně až bohatá keltská výbava vymizela a nahradily ji květinové dary. Jejich pohřebiště se začaly velmi podobat našim dnešním. Chyběl jim pouze kostel, který byl doplněn s příchodem Křesťanství a raného středověku. Náhrobní desky byly kamenné nebo dřevěné, někdy i dekorované holubicemi nebo florálním motivem .

Znakem židovské kultury je kladení kamenů místo květů. Teolog Aleš Opatrný tento zvyk vysvětluje takto: „Je to proto, že v Palestině je tvrdá půda a v dobách Starého zákona bylo často velmi těžké vykopat hrob. Když někdo zemřel, ta ho položili na zem, a aby mrtvolu nerozdrásala dravá zvěř, tak ji přikryli kamením. A když šel okolo poutník, na místo přidal další kámen. Dnes už na židovských hřbitovech není problém s divou zvěří, ale zůstal zvyk na hrob dávat kameny.“

Současný stav zeleně. (Zdroj: Bc. Šárka Nahodilová)

Břečťan popínavý

Vytrvalý, plazivý nebo popínavý, až 20 m dlouhý liánovitý keř s přísavnými kořínky. Kmen ve spodní části dřevnatý, větvený. Listy neopadavé, kožovité, lesklé, střídavé, řapíkaté, dlaniť laločnaté, na bázi srdčité, kolem žilek obvykle bělavé, v mládí chlupaté, později lysé, listy kvetoucích větví kosníkovité až kopinaté, na bázi klínovité, na vrcholu zašpičatělé, nelesklé. Květy vyrůstají v polokulovitých okolících, jsou drobné, žlutozelené, 5četné, stopkaté, květní stopky chlupaté, korunní lístky masité, vně hnědé. Plodem je modročerná bobule. Kveté v IX až X. Vykvétá až přibližně v 8. až 10. roce života a dožívá se až 500 let, podle některých autorů i 1000 let (velmi staří jedinci mohou mít kmen až o průměru 1 m).

Latinské rodové jméno je odvozeno od řeckého slova hedra, které znamená sedátko (břečťan přisedá na podklad) a druhové jméno je odvozeno z řeckého slova helissó, jež znamená vinout se.

Symbolika břečťanu

Břečťan značí paměť, nesmrtelnost, přátelství, věrnost, loajlnost, nehynoucí láska, věčný život „Břečťan je snad sám o sobě symbolem hřbitovů, protože jeho vše pohlcující listoví brzy uvězní a zahálí i ten nejodolnější náhrobek. Bývá součástí rostlinných girland a věnců.“ (Svitilová Dana 2015, 62)

Na mnou zhotovených fotografiích můžete vidět, jakým způsobem se břečťan rozrostl. Ředitel Mgr. Červený sám připouští, že je to jeden z problémů, který se musí řešit, což podtrhuje důležitost vzniku zahradnictví. Správa hřbitovů už zakročila na několika oddílech hřbitova, ale i tak nejsou schopni situaci zvládnout v celém areálu. Hroby, které nemají náhrobní kámen, mnohdy nejsou pod pokrývkou břečťanu k nalezení a jiné jsou popínavostí břečťanu poničeny. Naopak některé díky němu drží ještě pohromadě a nerozpadly se vlivem povětrnostních podmínek a stáří. Mnoho stromů je v dezolátním stavu a v případě větších větrů se celý areál musí uzavírat.

Křesťanství udalo jasný směr pohřbíváním mrtvého těla do země. Příkladem bylo uložení Ježíše Krista, který po sejmutí z kříže byl zabalen do plátna a pohřben pravděpodobně do vytesaného hrobu ve skále. Pro Izraelce byl zvyk ukládat tělo do vytesaných či vykovaných hrobů běžný. Spalování se provádělo spíše jako trest. Trvalo několik staletí než se tento zvyk rozšířil po dalších oblastech.

Na území České republiky se vyskytovaly v prvním tisíciletí našeho letopočtu obě možnosti pohřbívání, spalování těl jinak kremace, ale i ukládání do země - inhumace. Langobardové, pobývající na jižní Moravě, pohřbívali do kostrových hrobů. Naopak Slované v raném středověku své mrtvé nejčastěji pálili. Ostatky byly následně uloženy do hrncovitých nádob a zakopány do země. Můžeme s jistotou říct, že díky šířícímu se křesťanství se v prvním tisíciletí našeho letopočtu postupně přecházelo od kremace k inhumaci. S novým náboženstvím se přesouvaly hřbitovy blíže lidským obydlím. V západní Evropě se už prosadily kostely s hřbitovem kolem něj nebo přímo vně. U nás se tento zvyk rozšířil ve 12. století, kdy přibývaly venkovské kostely. V období od 9. - 19. století byly mrtví na našem území ukládány do země.

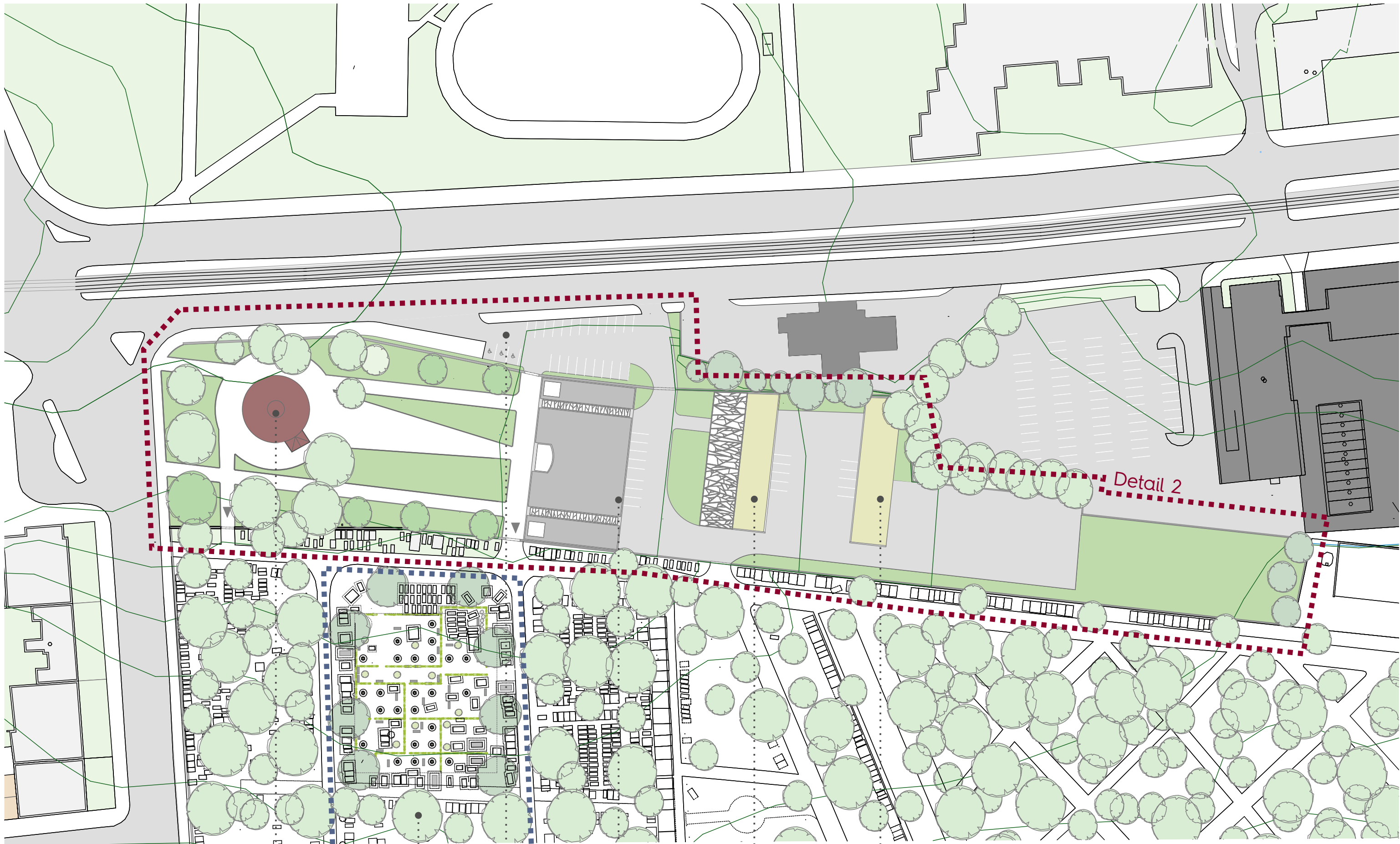
První myšlenky o kremaci přicházely v 17. století, ale až v od druhé poloviny 19. století přišel rozvoj moderního křesťanského hnutí, které vedli přírodovědci a lékaři odporující s „nemoderní“ římsko-katolickou církví. Myšlenka kremace se rychle rozrostla a první křesťanské spolky začaly vznikat v sedmdesátých letech 19. století. Do konce 19. století byly uspořádány tři křesťanské výstavy. Díky nesouhlasu římsko-katolické církve pokusy o prosazení fakultativního pohřbu žehem se nezdařily, jelikož církev měla na pohřební legislativu vliv až do konce Rakousko-uherska. Hlavními argumenty pro uznání kremace a vybudování krematorií byly hygienické, sociální a urbanistické důvody. Měly zabránit šíření nemocí a poskytnout rychle rostoucím městům prostor, který zabíraly hřbitovy. Česká společnost, která byla čím dál míň pod vlivem církve, kladně nové způsoby přijímala, ale ne každý si ji mohl

dovolit. Velkým zlomem byl pád Rakouska-uherska. Pod vlivem nacionalismu se připomínalo pohřbívání Slovanů a upálení Jana Husa a v roce 1919 bylo spalování mrtvol oficiálně povoleno. Mnoho českých měst začalo uvažovat o vybudování vlastního krematoria a zřizovali urnová pohřebiště či kolumbária. Ty byla často součástí městských hřbitovů. V roce 1926 jich na našem území bylo 25, o deset let později 1946. Římsko-katolická církev stále byla silně proti pohřbu žehem, jelikož neexistence pohřbeného těla zabraňuje zmrtvýchvstání. Nekatolické církve se vyjadřovaly kladněji. Po druhé světové válce byla kremace komunistickým režimem velmi přijímána. Kremace se nakonec stala výrazně nejčastějším způsobem pohřbívání v České republice.

Dnes je 76-80% pohřbů řešeno kremací. V Praze dokonce 97%. Správa pražských hřbitovů je si tohoto procenta velmi vědoma, a proto stále více se snaží nabídnout volné prostory v kolumbářiích k pronájmu. Na Olšanských hřbitovech se nachází 25 000 hrobek. Velké množství z nich dnes už nemá žádného žijícího majitele, který by je financoval a opravoval. Tudiž se o ně stará správa hřbitovů. Mnoho hrobek je v havarijním stavu a finance na jejich opravu jsou těžce získatelné. Jelikož se jedná o kvalitní architekturu, kterou chtějí z etického i estetického hlediska zachovat, opravují a přestavují hrobky na prostory pro kolumbária. Poptávka je natolik vysoká, že žádná z nově přestavěných hrobek nezeje prázdnou.

Ředitel pražských hřbitovů je si zcela vědom odlehlosti severní části hřbitova. Nachází se zde spousta hrobů, o které se nikdo nestará a nenavštěvuje je. Proto je tato část velmi málo navštěvovaná a přitahuje bezdomovce, narkomany a zloděje kovů. Šetrným návrhem zastavení proluk mezi hroby kolumbárními věžemi a vybudováním nového zázemí na pozemcích bývalého zahradnictví, se frekvence návštěvnosti zvýší. Jelikož starších oddílů hřbitova je více, bylo důležité, aby zastavovací plán věží se dal aplikovat i na další části hřbitova.

Zdroj: O posledních věcech člověka - Špatenková Olga, Galén 2014

Kostel Sv. Rocha

Urnový háj

Nově navržené
parkoviště

Zázemí

Zahradnictví

Kamenictví

Detail 2

Detail 2

